

ترسانگی زمانه له سهر کارپوژنه نیشانه

(زنجیره ی دووهم)

ناماده کردنی: م / محسن محمود سلمان
امام و خه طیبی مزگه وتی
صلاح الدین نه زه رایهن

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

تایبه تن به خوای گه و ره و
پنغه مبه ره وه (ﷺ)، وه هیچ که سیک
خاوه نی بریاردانی نی یه ته نها ده بییت
بگیرد ریته وه بولای قورئان و فه رمووده
صه حیحه کانی پنغه مبه ر (ﷺ)، وه نابیت
هیچ که سیک به کافرو فاسق دابنرییت
مه گه ر به پیئی به لگه ی شه رع ی نه بییت
چونکه هر که سیک که شایه تمانی هینا به
گویره ی شهرع به موسلمان
داده نرییت مه گه ر له سهر ریگه ی راست
لایدابیت و کرده وه یه که نه نجام بدات که
بییته مایه ی هه لوه شاننده وه ی
ئیمان که ی، به کورتی پیش نه وه ی به
که سیک بوترییت کافر یان فاسق پیویسته
ره چاوی نه م دوو خاله بکرییت:
یه که م: ده قه کانی قورئان وسوننه ت
به لگه بن له سهر نه وه ی که نه م وشه یه
یان نه م کرده وه یه کوفره، واته: به پیئی
ده قی قورئان وسوننه ت به خه لکی
ده وترییت کافر نه که به هه واو ناره زوو.

له زنجیره ی یه که مدا به ووردی باسی
یه که مین خراپه ی زمانمان کرد له ژیر
ناونیشانی: (جنیودان) له زنجیره ی
دووهمی خراپی یه کانی زمان دیننه سه
باسی:

۲- (نه فرهت کردن)^(۱):

۳- کافر کردن خه لکی:

زورجار ده بیستین له ناو خه لکیدا
وشه ی (کوفر و فیسق و زولم)
به کارده هیترییت به رامبه ر هه رکه سیک، بی
ئاگا له وه ی که نه م جووره حوکه مانه

- ته ماشای لاپه ره (۷۶) نه م ژماره یه بکه، له ویدا به
دریژی باسی نه فرهت کردن کراوه.

به پئی فهرمووده کان حوکمی کافرکردن و به دۆزه خی دانانی که سیك، یان شایه تی دان و به به هه شتی دانانی که سیك ته نها شایانی خوای کار به ده ست و کار به جی یه .

که واته: به کارهینانی ووشه ی: (کافر، فاسق، فاجر، بی دین، زالم، دوژمنی خوا...) به لای ئیمه وه نه گهر ئاسایی بیست به لام لای خوای گه وره زور گران و سه خته خو نه گهر وا نه بیست بیژهره که ی پیوه ده بیست و مه حکوم ده بیست .

۴- درۆ کردن:

یه کیکی تر له و ره فتاره ناشیرینانه ی که مرۆف دو چاری سزای دوا رۆژ ده کات درۆ کردنه، درۆ کردن ده کریت به دوو به شی سهره کی یه وه:

یه که م: درۆی حه رام کراو:

أ- درۆ کردن به ناوی خواو پیغه مبه ر (ﷺ) ئه م به شه یان خراپترین جۆری

درۆیه: ﴿

﴾ [:] .

واته: کئ له و که سه سه ته مکارتره که درۆ هه لبه ستیبت به ناوی خوای گه وره وه، هه روه ها پیغه مبه ر (ﷺ) هه ره شه ده کات له و که سانه ی که درۆی به ده مه وه ده که ن

دووه م: دابرینی ئه م حوکمه به سهر که سیکی دیاری کراودا پیویسته کافر بیون، یان فاسق بوونی تییدا بیست، وه هیچ به ره به ست و بیانویه کی نه بیست، که واته: ناوهینانی خه لک به کافر یان فاسق به بی به لگه یه کی ئاشکرا له قورئان و سوننه ت هه روه ک به تاوانیکی گه وره داده نریت هه ره شه یه کی توند و تیژی شه له سهر بیژهره که ی، وه ک پیغه مبه ر (ﷺ) فهرموویه تی:

﴿ (۲)﴾

واته: نه گهر مرۆف به براکه ی (موسلمانیک) بلیت : کافر نه وا بیگومان ده گه ریته وه بو سهر یه کیکیان، نه گهر که سه که شایه نی بوو داده بریست به سه ریدا، خو نه گهر شایانی نه بوو نه وا ده گه ریته وه بو سهر بیژهره که ی.

هه روه ها له فهرمووده یه کی تر دا ده فهرمیست: ﴿

﴾ (۳)

واته: هه رکه سیك به پیاویک بلیت بی باوه ر یان دوژمنی خوا وه وانه بیست نه وا بی گومان نه و حوکمه ده گه ریته وه بو سهر خو ی.

- () : () .

- () : () .

درۆی رازاوه ریک دهخات وله کاتی وتندا
زمانی به ره لا دهکات.

بویه پیغه مبه ر(ﷺ) ده فهرمیّت:

: ﴿

﴿^(۹)

واته: نیشانه ی مرۆقی دوو روو سی
شته: ئەگەر قسه ی کرد درۆ دهکات،
وه ئەگەر په یمانیدا نایاته سەر، وه ئەگەر
ئەمانه تی پی سی سپێردرا خیانه تی لی
دهکات، با نوێژ بکات ورۆژوو بگریّت و
خوی به موسلمان بزانیّت.

ئەو بابە تانه ی که به زۆری درۆی تیدا
دهگریّت:

به گشتی درۆکردن هه رامه و یاساغه
له گه ل خه لک و ده وره ردا به تایبه ت له م
باسانه دا وه کو:

۱- گێرانه وه ی خه و به درۆ: له
روانگه ی ئەو فه رموودانه ی که به چاویکی
ریزه وه ده پروانه خه وی باش زۆر که س
خه وی هه لبه ستره و ده گێرنه وه به نیازی
ئه وه ی پیروزی خوی ده ربخات
وسه ره نجی خه لک بو لای خوی
رابکیشیّت، یان هه ندیکێ تر بو له زه تی
ده رونی خویان خه و پیکه وه ده نیّن، واته:
خه وی درۆینه ده کاته ده مه ته قی

وه ک ده فهرمیّت: ﴿

﴿^(۴)

واته: هه رکه سیک به ئەنقه ست درۆم
به ده مه وه بکات ئەوا با جیگه ی خوی له
ئاگری دۆزه خدا دیاری بکات.

به هه مان شیوه به هه له راقه کردنی
قورئان ولیکدانه وه ی سوننه ت به
ئەنقه ست بو شه رعاندنی ئەو بوچونانه ی
که پیچه وانه ی شه رعه و وا نیشان بدات
که ئەمه چه مکی ئیسلامه، به درۆ کردن
داده نزیّت به ناوی خواو پیغه مبه ره وه
(ﷺ).

تیبینی: درۆ کردن به رامبه ر خواو
پیغه مبه ر(ﷺ) وه کو فیل و فریودان بو
خودی خوی یان چه واشه کردنی
موسلمانانی ده وره به ری سیفه تی مونافیقه
ئیت به گه توگو رابیکه یه نیّت یان به
هه لسوکه وت ورواله ت وانیشان بدات که
ئه هلی ته قواو تاعه ته به لام له راستیدا
ئه هلی کوفرو نیفاقه.

ب- درۆکردن له گه ل خه لکیدا:

هه ندیک که س له کاتی قسه کردندا
له سه ره هه ر باسیکی ئاسایی، یان
گێرانه وه ی هه ر روداویکی رابردوو
ده بیبینیّت خوی ده کات به ده م راست
وپاله وانی هه موو به سه ره اتیک، یاخود بو
جوانکردنی که سایه تی خوی چه نده ها

روژانهی خوئی، ئەمەیش پیغه مبهه (ﷺ) هه ره شهی لی کردوه وه ره موویه تی:

﴿(۶)﴾

واته: هه رکه سیک به درۆ خه ویک بگپریته وه که نهیدییت ئەوا له روژی دوایدا به زۆر ده بییت دوو ده نکه جو پیکه وه گرئ بدات و ناتوانیت ومه حاله، به لام به م شیوهیه سزاده دریت وپیئی ده وتریت پیویسته گرئیان به دیت. هه روه ها پیغه مبهه (ﷺ) ده فه رمییت:

﴿(۷)﴾

واته: خراپترین درۆ ئەوهیه که پیاو بلئیت له خه ومدا ئەوه م بینیه له هه مان کاتیشدا نه بیینییت.

۲- شایه تی دانی درۆ: بریتییه له وهی که مرۆف شایه تی بدات به پیچه وانه ی ئەو زانیارییه ی که له لایه تی، یا خود به بی هیچ زانیارییه ک.

خوای گه وره له قورئاندا فه ره موویه تی:

﴿ [:] ﴾

واته: خوژان دوربخه نه وه له هه موو پیسییه ک به تایبه تی بت په رستی،

هه روه ها خوژان دور بگرن له قسه وه شایه تی دانی درۆ.

به م شیوهیه شایه تی دانی درۆ یه کیکه له گونا هه گه وره کان، وه کو پیغه مبهه (ﷺ) فه ره موویه تی:

:

:

:

﴿(۸)﴾

واته: ئایا ئاگادارتان بکه مه وه له تاوانه زۆر گه وره کان؟ ئیمهیش وتمان: به لی ئەه ی پیغه مبهه ری خوا (ﷺ)، ئەهیش فه ره مووی: هاوبه ش په یدا کردن بو خوای گه وره، وئازاردانی دایک و باوک، له م کاته دا پال که وتبوو، هه ستایه سهه چوار مشقی وه ره مووی: وریا بن له قسه ی درۆ وشایه تی دانی درۆ، وریا بن له قسه ی درۆ وشایه تی دانی درۆ، به رده وام ئەم قسه یه ی چه ند باره ده کرده وه تا وتمان خوژگه ئەوه نده خوئی ماندوو نه کردایه وبی ده نگ بوایه.

به ره له سستی کردنی پیغه مبهه (ﷺ) له شایه تی دانی درۆ له بهر ئەوهیه که زۆر جار خه لک به ئاسانی داده نین وخوئیانی لی ناپارین وده بنه مایه ی به فه رۆدانی مال

- (:) -

- (:) -

- (:) -

ئۆشايەوۋە باشتىن شوپىن وجىگەى ئەو ئاگرى دۆزەخە .

ھەر لە ميانەى سوپىندى ناحەق زۆرچار سوپىندەكان بۆ رواج پىدانى شتومەكى فرۆشتن دەوترىت، پىغەمبەر(ﷺ) لەم بارەيەوۋە فەرموويەتى:

:
:

﴿^(۱۰)﴾ .

واتە: سى كۆمەل لە پۆژى دواييدا خواى گەرە نە قسەيان لەگەل دەكات و نە تەماشايان دەكات و نە پاكايان دەكاتەوۋە سزايەكى بە ئىش و ئازاريان ھەيە،

فەرمووى: خەسارەت مەند وزەرەر مەندبوون كىن ئەوانە ئەى پىغەمبەرى خوا (ﷺ)؟ فەرمووى: ئەو پياوھى شەرۋالەكەى شۆر كر دۆتەوۋە بۆ خوار گويىزىنگى (قوله پىئى)، وەمنەت كەر، وئەو كەسەى كە شتومەكەكەى دەفرۆشىت بە سوپىن خواردنى درۆ.

كەواتە: درۆ بە شىۋەيەكى رەھا حەرەمەو تاوانىكە زۆر گەرەيە وبە ھىچ شىۋەيەك نايىت موسلمان نىكى ئاكارەكانى بکەويتەوۋە، لەوانەيە شەيتان زال بىت

- () :
.()

وگيان وسامانى خەلكى بىتاوان، ھەرۋەھا حەلالى پى حەرەم دەكەن و بەپىچەوانەوۋە بەناحەق، لەبەر ئەوۋە ھىچ گوناھىك لەپاش ھاوبەش دانان بۆ خواى گەرە نايىتە مايەى زيان وزەرەر بۆ خەلكى بە ئەندازەى شايەتى دانى درۆ.

۲- سوپىندى ناحەق: ھەندىك كەس لەكاتى فرۆشتنى شت ومەكك يان بۆ دابىن كردنى كەمىك لە سامانى خەلك پەنا دەباتە بەر سوپىندى ناحەق، بەم كارەيان خويان دوچارى سزاي دۆزەخ دەكەن، وەك پىغەمبەر(ﷺ) دەفەرمىت:

﴿^(۹)﴾ .

واتە: ھەر كەسىك سامانى موسلمانىك (يان ھەر كەسىك) دابرىت بۆ خوى بە سوپىندى ناحەق، ئەوا سزاي ئاگرى بۆ واجب دەبىت وبەھەشتى لى قەدەغە دەكرىت، پياويك ووتى ئەى پىغەمبەرى خوا (ﷺ) ئەگەر شتىكى كەمىش بىت؟ فەرمووى: ئەگەر چلى دارى سىواكىش بىت.

لىرەدا سىفەتەكە لەبەر چاۋ دەگرىت (دابرىنى مالەكە) نەك بىر وئەندازەى مالەكە، بۆيە ھەر كەسىك ئەم كارەى

- () :
.()

به سه ریدا وتوشی تاوان وسه ریچی بکات، به لام نابیت موسلمان سیفه تی درۆکردن ودرۆزنی تیدا دهرکه ویت، خو ئه گهر له ههریه کی کدا دهرکه وت ئه وا ده که ویته ژیر ئه م حوکمه ی پیغه مبه ره وه (ﷺ) که فه رموویه تی:

﴿(۱۱)﴾

واته: بی گومان درۆ مرۆف ده بات به ره و خراپه کاری، وه خراپه رکاریش ده بیاته ناو ناگر، پیاوی وا هه یه ئه وه نده درۆ ده کات وه شوین درۆدا ده گهریت تا لای خوای گهره ناو نوس ده کریت به درۆزن. هه روه ها پیغه مبه ره (ﷺ) به خه و حاللی درۆزنه کانی نیشان درا (که خه وی پیغه مبه ران -

ده کات به درۆکردن به شیوه یه ک درۆکانی هه موو شار ده بیستییت.

دوه م: درۆی ریگه پیدراو:

هه روه ک له پیشه وه باسی خراپی درۆکردنمان کرد و ووتمان یه کی که له گونا هه زۆر گه وره کان و نابیت مرۆقی موسلمان نزیک ی بکه ویته وه مه گهر له چه ند حاله تی کی ناوازه دا نه بییت که به رژه وه ندی یه کی شه رعی تیدا بییت و بیته مایه ی لادانی سته میک له که سییک، یاخود پاراستنی له کوشتن، یاخود بۆ پاریزگاری سامانیک له تالان کردن، ئه و حاله تانه یش بریتین له:

۱- درۆکردن بۆ ناشتی خوازی و ناو بیژیوانی دوولایه ن یان دووکه سی ناکوک و نه یار، پیغه مبه ره (ﷺ) ده فه رمییت:

﴿(۱۲)﴾

واته: ئه و که سه به درۆزن دانانریت که قسه ی چاک بکات وقسه ی باشیان بگوازیته وه بۆ ئه وه ی ناشتی وته بایی بخاته نیوان خه لک.

۲- درۆ کردن بۆ هونه ری جه نگ ولیتیکدانی دوژمنی ئیسلام، وه ک پیغه مبه ره (ﷺ) فه رموویه تی:

﴿(۱۳)﴾

سروشه) که تا قمیکی بینی به قولایی ئاسنین ده میان هه لده درای لای راستیان تا پیشی سه ریان، پاشان لای چه بیان تا پشتی سه ریان، لای یه که می ته واو ده کرد لای دوه م می چاک ده بووه وه، واته: به به رده وامی ئه م سزایه ده دران منیش پرسیم: (سبحان الله) ئه مانه کین؟! له وه لامدا وتیان: ئه وه سزای که سانیکه که به یانی له مال دهرده چیت ده ست

- (:) .

- (:) .

- (:) .

جی به جی بکات ئه گهر نا تاوانبار ده بیټ.

زانایان فهرموویانه: ئه گهر درؤ کردن بؤ رزگار کردنی که سیکی بی تاوان بیټ له کوشتن یان له سزادان یان بؤ پاراستنی سامانیك بیټ له فهوتاندن ئه و کاته درؤ کردن واجبه و پیویسته.

باشتر وایه درؤ کردن به شیوه ی توانج پۆش بکریټ، واته: قسه یه ک بیټ که دو مانا هه لگریټ، که سی گویگر مانا ئاشکراکه ی تی بگات، تۆیش مانا نادیاره که ت مه به ست بیټ.

وصلی الله وسلم علی نبینا محمد و علی آله و صحبه أجمعین.

واته: شه پ به فیل ده کریټ، مه به ست له شه پی حه ق وناحه قه نه ک شه پی هؤز وره گه ز.

۳- درؤ کردن بؤ نه هیشتنی ئاژاوه ی خیزانی، وه کو دلنه وایی کردنی هاوسه ر وده رپرینی خۆشه ویستی و وه فاداری له به رامبه رییدا، وه به پیچه وانه یشه وه ئافره تان ده توانن میرده کانیا ن به زمانیکی شیرین بلاوینن وسۆز وریز بؤ یه کتر ببه خشن ده فه رمیټ:

(ﷺ)

:

()

واته: گویم لی نه بووه پیغه مبه ر(ﷺ) ریگه بدات به خه لک له کاتی گف تو گو دا به هیچ شیوه یه ک درؤ بکه ن جگه له م سی حاله ته:

له کاتی جه نگدا، له کاتی سولح وئاشیدا، زمان شیرینی پیاو بؤ ژنه که ی وزمان شیرینی ژن بؤ پیاوه که ی باراستیش نه بیټ، وه ک ئه وه ی پیاو به ژنه که ی بلیټ: تۆ خۆشه ویستی یا خود ده ست ره نگینی..... هتد

به لام په یمان و به لئین ناگریټه وه، ئه گهر مرؤف هه ر په یمانیک بدات ئه و ده بیټ